

Лист Геронтолошког центра „Нови Сад“
Бесплатан примерак

Излази квартално • Година XIV
Број 36. • зима 2021/2022.

Литерарни конкурс
Геронтолошког центра
„Нови Сад“

Манифестација
„Сунчана јесен живота“

САДРЖАЈ

РЕЧ УРЕДНИКА	3
АКТУЕЛНОСТИ	
Обележен Дан установе у Дому Лиман	4
Литерарни конкурс Геронтолошког центра „Нови Сад“	5
Реконструкција домова и клубова Геронтолошког центра „Нови Сад“	6
Организовани новогодишњи програми у сва три дома	7
Вртић „Школигрица“ и Основна школа „Десанка Максимовић“ честитали празнике корисницима домова	7
Манифестација „Сунчана јесен живота“	8
Одржан избор најлепше терасе Дома Ново насеље	9
Спортски дан у Дому Лиман	9
Спортска такмичења у клубовима за стара и одрасла лица	10
Одржано такмичење у квизу „Слагалица“ у Дому Футог	11
Избор најлепше украшеног клуба	11
Радна акција у Клубу „Коста Шокица“	12
Културно-забавне секције клубова	12
УСЛУГЕ	
Услуга неге корисника	13
ЉУБАВ У ТРЕЋЕМ ДОБУ	
Олга Грачко и Душан Рајачић	14
НАГАРАДЕ НА КОЈЕ СМО ПОНОСНИ	
Снежана Николић, корисница Дома Ново насеље	15
Светислав Шороња, корисник Дома Ново насеље	16
ПРЕДСТАВЉАМО ВАМ....	
Радмила Каменаровић-првакиња Војводине у скоку падобраном	17
САВЕТ ЛЕКАРА	
др Вера Поповић, стоматолог – Хигијена уста и зуба	18
ЛИКОВНА АЗБУКА	
Персида Малуцков- Марк Шагал	19
МОЈ ЖИВОТ, МОЈА ПРИЧА	
Василија Чопик, корисница Дома Лиман	20
РЕКЛИ СУ О НАМА	
Предрасуда о старачким домовима	21
ПЕСНИЧКИ КУТАК	
Љубица Вуков Михајило- Месечева љуљашка	22
Софија Већкалов- Радост	22
Маринко Чавар- Чежња	22
КОРИСНИЧКИ КУТАК	23

„БУДИЛНИК“, интерно гласило Геронтолошког центра „Нови Сад“

Издавач: Геронтолошки центар „Нови Сад“, Фрушкогорска 32, 21000 Нови Сад

Телефони: +381 21 450 266; +381 21 6 350 542; Факс: +381 21 6 350 782;

веб site: www.gerontns.co.rs e-mail gerontns@neobee.net

За издавача: Славица Шкрбић, директор Геронтолошког центра „Нови Сад“

Уредник: Ружица Вукић Рајић, организатор промотивних активности

Сарадници у овом броју: Исидора Петковић, помоћник директора; Стеван Булић, организатор промотивних активности у Клубовима

Интернет презентација: Немања Ђурић

Графичка припрема: Зоран Рац

Штампа: „САЈНОС“ доо, Нови Сад, sajnosns@gmail.com

Тираж: 500 примерака

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

613.98 (497.113 Нови Сад)

БУДИЛНИК : Интерно гласило Геронтолошког центра „Нови Сад“ /
уредник Ружица Вукић Рајић – год. 15. бр. 36. (2022.) – Геронтолошки
центар „Нови Сад“, 2022. – илустр. 30 cm

Квартално
ISSN 2217-5490
COBISS.SR – ID 263658247

Поштовани читаоци,

Увелико корачамо фебруарским улицама 2022. године. За нама смо оставили још једну тешку годину, у којој су, неки од нас, остали и без својих најдражих. Живот је такав, приреди ти неке олује кад се најмање надаш, али ипак на крају увек дођеш до оне изреке да „ниједан мрак није толико мрачан да кроз њега не може да продре трачак светлости. У томе је уметност живљења.“ Да би поднео терет времена треба бити вешт уметник. Желим Вам да у овој години будете управо такав уметник, да поново носите осмех на лица неоптерећени страхом, болешћу и одузимањем слободе!

На крају свих крајева увек се сумирају утисци и увек дођу нови почечи. У новим почецима је и лепота живота, они нам доносе чар нечег новог, још неистраженог, привлачног, а ако допустимо да нам приђе, може бити и чаробно. Зато никад не треба жалити за прошлим, већ смело треба хрлити у ново сутра. Прошlost се не може мењати, али се на сутрашњицу може утицати.

Међутим, Геронтолошки центар „Нови Сад“, када се осврне на прошлогодишња дешавања, нема потребу да са жаљењем гледа на њих, јер је протекла година за нашу установу била успешна и плодносна. Она је донела наставак радова на реконструкцији домова и појединих клубова за стара и одрасла лица. Захваљујући залагању установе и уз подршку Града Новог Сада, поново је отворен Дневни боравак за стара и одрасла лица.

Фебруар месец био је посебно значајан за установу, јер је тад Комора социјалне заштите наградила запослене у социјалној заштити дипломом за изузетно залагање и пожртвованост у заштити корисника током епидемије Корона вируса. Са поносом можемо да кажемо да су диплому добиле помоћница директора Исидора Петковић и социјална радница Антонела Влашић.

Организован је и први литерарни конкурс на нивоу целе установе, на опште задовољство љубитеља писане речи. Такође, организовано је и пријатно дружење корисника на излетишту Поповица, уз музику, песму, плес, шетњу и спорт.

Поново је, након годину дана паузе, реализована Манифестација „Сунчана јесен живота“ намењена корисницима свих наших услуга.

Успели смо и да акредитујемо програм за обуку неговатеља у нашој установи код Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања...

Након свега набројаног, не може се, а да се не закључи да је дивно бити део једног оваквог шареноликог, великог, топлог колектива као што је Геронтолошки центар „Нови Сад“.

Ваш уредник,
Ружица Вукић Рајић

Обележен Дан установе у Дому Лиман

Геронтолошки центар „Нови Сад“ ове године, у октобру месецу, обележио је 57. година успешног рада. Нажалост, због неповољне, актуелне епидемиолошке ситуације, установа није била у могућности да организује прославу за своје запослене раднике. Уместо тога припремљен је леп културно-забавни програм за кориснике дома на Лиману. Организаторка промотивних активности Ружица Вукић Рајић реализовала је програм, у ком је учествовала певачка секција дома. Чланови секције: Мирјана Лакић-Олеар, Ирена Паличко, Дамјанка Лазић, Катица Божић и Софија Станојевић отпевали су неколико староградских песама, а у певању су им се придружили и остали корисници дома. Такође, присутни пензионери имали су прилику да уживају и у нежној поезији кориснице Софије Већкалов. Након програма настављено је дружење у пријатној атмосфери и уз музику.

Литерарни конкурс Геронтолошког центра „Нови Сад“

Први пут, у оквиру установе, организовано је литерарно такмичење у ком су учествовали сви корисници услуга Геронтолошког центра „Нови Сад“. Такмичење је осмислила и припремила организаторка промотивних активности Ружица Вукић Рајић.

Тема је била слободна. Жири је био састављен од три професорице српског језика и књижевности- Јованке Вукославчевић, Јелене Данко и Олгице Рајић. Стручан жири изабрао је три најбоља рада, а пошто је пристигао велики број квалитетних радова, поделио је и похвале за најемотивнију песму, најлепшу елегичну песму, најдуховитију песму...

Због актуелне епидемиолошке ситуације, додела награда је организована посебно у сва три дома и у Клубу „Олга Петров“. У августу месецу била је додела у Дому Футог, Лиман и Ново насеље, а кад су клубови за стара и одрасла лица наставили са радом након летње паузе, организована је додела у септембру месецу, у Клубу „Олга Петров“. Признања и поклоне (радове рађене у радној терапији дома) уручила је организаторка промотивних активности Геронтолошког центра „Нови Сад“.

Прво место освојила је Љубица Вуков Михајило, чланица клубова, друго место Олга Леш Веселиновић, корисница Дома Ново насеље, а треће место деле Софија Већкалов, корисница Дома Лиман, Маринко Чавар, члан клубова за стара и одрасла лица и Ивана Мирковић, чланица клубова. Дрезгић Босиљка, чланица клубова освојила је специјалну награду са песмом „Треће доба“.

Додели награда у клубу присуствовала је и чланица жирија Јелена Данко, која је дала стручан осврт на пристигле радове. Такође, новинарка радија „Нови Сад“ Невена Вртулек, уредница емисије посвећене старијој популацији „У инат годинама“, пропратила је ову активност.

Реконструкција домова и клубова Геронтолошког центра „Нови Сад“

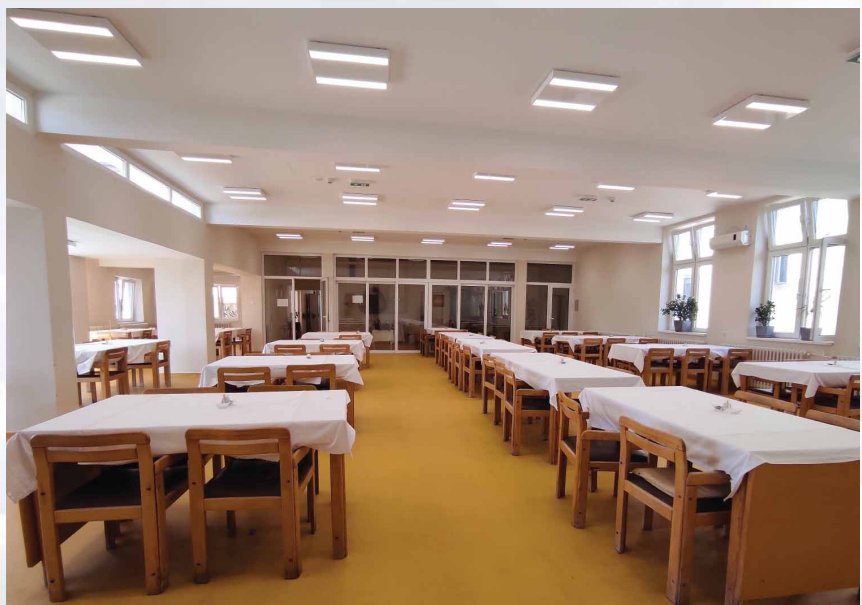
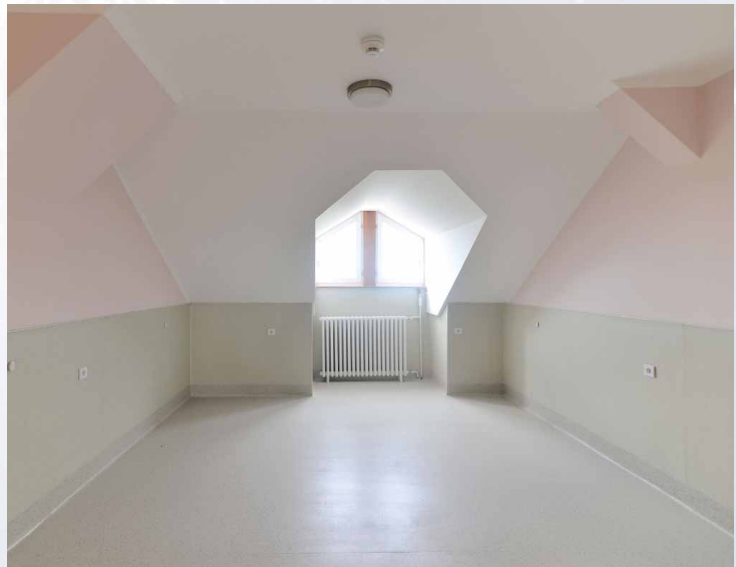
Пројектни радови на реконструкцији Дома Лиман и Дома Футог, отпочети у априлу месецу прошле године, настављени су са радом и током ове године. Канцеларија за управљање јавним улагањима Владе Републике Србије финансира реконструкцију Дома Лиман, док Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Републике Србије и Покрајина Војводина финансира обнову дома у Футогу.

У Дому Лиман ради се енергетска санација, а до сад су урађене две ламеле А и Е, и то: замењени су прозори са израдом термомотача и санацијом крова; замењен је систем за припрему топле воде са електричним бојлером на топлотне пумпе; замењене су унутрашње инсталације водовода и канализације са санитарним уређајима; реконструисана је електроинсталација са заменом разводних ормара и расветних тела.

У Дому Футог реконструисан је део код покретних корисника, кухиња, трпезарија, вешерај и пратећи садржај (канцеларије). Уграђен је лифт и нови котлови за грејање на гас. Делимично је урађена и реконструкција топловода за грејање.

У Дому Ново насеље, такође се планирају радови, а у току је израда техничке документације за санацију дома. Пројектована вредност реконструкције је око две милијарде динара, а финансираће је Канцеларија за управљање јавним улагањима Владе Републике Србије.

У Клубовима за стара и одрасла лица у току су радови на санацији крова у Клубу „Коста Шокица“, а мења се и улегнута подна плоча са подном облогом у Клубу „Ново насеље“.

Организовани новогодишњи програми у сва три дома

У домовима Геронтолошког центра „Нови Сад“ припремљени су различити новогодишњи програми за кориснике домске услуге. Програме су реализовали радни терапеути и инструктори домова заједно са психолозима, социјалним радницима и руководиоцима Дома Ново насеље и Футог, а музичко-техничку подршку обезбедио је Немања Ђурић, инжењер информатичких технологија.

Запослени у Дому Лиман припремили су занимљиву Новогодишњу томболу својим корисницима, који су се одазвали у великом броју. Награђени на томболи имали су задак да нешто отпевају, одрецитују, или одиграју по свом сопственом избору.

Дом Ново насеље организовао је пензионерима дружење уз музику и плес, коме је претходио кратак културно-уметнички програм, у ком је учествовао корисник дома Милан Божић са својом поезијом.

У Дому Футог организован је забавни музички програм. Програм је сачињавао маскембал и караоке певање, у ком су једнако учествовали и корисници и запослени у дому.

Добро осмишљени и весели новогодишњи програми улепшали су крај године корисницима домова и најавили добар почетак године, уз међусобну сарадњу и поштовање запослених и корисника.

Вртић „Школигрица“ и Основна школа „Десанка Максимовић“ честитали празнике корисницима домова

Крај децембра месеца, поред богатог новогодишњег програма, донео је корисницима домова радост захваљујући неговању међугенерациске сарадње између најмлађе и најстарије популације. Кориснике Дома Ново насеље посетила су деца из Вртића „Школигрица“ заједно са својим васпитачима. Деца су донела поклоне корисницима и одпевала су им веселе новогодишње песме. Сусрет је организован испред дома, уз дозволу Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и поштујући све прописане епидемиолошке мере.

Основна школа „Десанка Максимовић“ из Футога честитала је корисницима Дома Футог новогодишње празнике путем видео презентације. Пошто корисници домова, услед неповољне епидемиолошке ситуације, нису у прилици да уживо прате културно-забавне програме, учитељица Добрила Ђоровић припремила је пригодни рецитал са својим ђацима, који је презентован корисницима путем видео пројектора.

Манифестација „Сунчана јесен живота“

Првог октобра, у Геронтолошком центру „Нови Сад“, у Клубу „Коста Шокица“ организована је свечаност поводом отварања Манифестације „Сунчана јесен живота“, која је под покровитељством Града Новог Сада, Градске управе за социјалну и дечију заштиту.

Први октобар је Међународни дан старијих особа, који се у Геронтолошком центру „Нови Сад“, традиционално, сваке године обележава током целог месеца октобра. Манифестација је намењена првенствено корисницима клубова за стара и одрасла лица, као и корисницима домског смештаја, Дневног боравка и Прихватилишта са Свратиштем. Циљ манифестације је промовисање здравог и активног старења и стварање што квалитетнијег животног амбијента за старије особе организовањем бројних активности за њих. У оквиру манифестације, током месеца октобра, организују се квалитетни културно-уметнички програми, изложбе ручних радова корисника, турнири у примереним спортовима и квизовима, који подржавају когнитивну виталност, као и здравствени прегледи медицинских сестара клубова.

Окупљене пензионере и госте на отварању поздравила је директорица Геронтолошког центра „Нови Сад“ Славица Шкрбић, а потом и Предраг Вулетић, покрајински секретар за социјалну политику, демографију и равноправност полова.

Свечаност отварања увеличао је културно-забавни програм у ком су учествовали песници и музичари из секција клубова за стара и одрасла лица.

На реализацији програма манифестације учествовали су стручни радници клубова за старија и одрасла лица, медицинске сестре клубова, сараднице на услугама у локалној заједници, организаторка промотивних активности у домовима, психолози Дома Ново насеље, радни терапеути и радни инструктори у домовима.

Након остварених планом рада предвиђених активности, одржано је и затварање манифестације са пригодним културним програмом у домовима и у Клубу „Раднички“. Затварању манифестације у Клубу „Раднички“ присуствовала је и чланица Градског већа за социјалну заштиту и бригу о породици и деци Бранка Бежанов, која се и обратила окупљеним члановима клубова. Испред установе, присутне пензионере и госте, поздравила је помоћница директора за социјална питања Исидора Петковић.

Одржан избор најлепше терасе Дома Ново насеље

У оквиру манифестације „Сунчана јесен живота“, почетком октобра месеца, у Дому Ново насеље организован је избор најлепше терасе дома. У такмичењу су учествовали сви корисници дома, који негују цвеће на својим терасама. Жири, који су сачињавали психолози установе Маја Бабић и Лука Кнежевић, заједно са организаторком промотивних активности Ружицом Вукић Рајић, обилазио је терасе корисника, фотографисао и потом изабрао три најбоље терасе. Прво место освојила је Босиљка Воркапић, друго Живана Мајсторовић, а треће Живка Маленица. Пошто је конкуренција била велика, додељена су и додатна признања за најуреднију терасу, за терасу са најразноврснијим цвећем, за иновативан приступ у неговању цвећа.....

Признања и поклоне најбољима жири је уручио у трпезарији дома, заједно са руководиоцем РЈ Дом Ново насеље Анђом Берановић и са главном сестром дома Снежаном Грбић.

Спортски дан у Дому Лиман

Четвртог октобра, у Дому Лиман одржано је спортско надметање корисника дома. Повод организовања такмичења је Манифестација установе „Сунчана јесен живота“. Такмичење су припремиле радни терапеут и инструктор и у њему су учествовали и поједини запослени радници дома, заједно са корисницима. Такмичили су се у бацању плочица и пикада, а након тога наставили су да се друже на тераси Клуба „Оаза“, уз послужење и у пријатној атмосфери.

Спортска такмичења у клубовима за стара и одрасла лица

У току октобра месеца, у оквиру Манифестације „Сунчана јесен живота“, у клубовима за старија и одрасла лица, стручни тим РЈ Клубови организовао је спортска такмичења намењена члановима свих клубова Геронтолошког центра „Нови Сад“. Одржали су се турнири у доминама, пикаду, шаху, алкама, плочицама, ремију, таблићу, преферансу, viseћој кугли, брзом ходању, слободном бацању и у извођењу пенала. Домаћини спортском надметању били су клубови у којима је, по препоруци Градског штаба за венредне ситуације, дозвољен максималан број чланова који могу истовремено боравити у клубу. Учесницама су подељени пехари за прво место и признања за прво, друго и треће место у одвојеној конкуренцији (мушкарци/жене).

Одржано такмичење у квизу „Слагалица” у Дому Футог

У Дому Футог одржано је квиз такмичење корисника под називом „Слагалица”. Такмичење је организовано у оквиру манифестације „Сунчана јесен живота”, а припремила га је организаторка промотивних активности Ружица Вукић Рајић. Надметање је било екипно, а корисници су се, по сопственом избору, поделили у две групе, женску и мушку. Победила је мушка екипа, којој је додељено признање и награда у виду послужења, а коју су они поделили са пораженом екипом.

Избор најлепше украшеног клуба

Клубови за стара и одрасла лица имали су организовано такмичење у избору најлепше украшеног клуба, у децембру месецу. Такмичење је осмислио и реализовао Стеван Булић, организатор промотивних активности у клубовима уз помоћ медицинске сестре у клубовима Снежане Сабо. Клуб „Каћ” освојио је прво место, Клуб „Козара” друго место, Клуб „Иво Андрић” треће место, Клуб „Раднички” четврто место и Клуб „23.Октобар” пето место. Подељена су и признања за најлепшу новогодишњу икебану Клубу „Владимир Назор”, за најлепшу новогодишњу јелку Клубу „Никола Тесла”, за најлепши новогодишњи излог Клубу „Грозда Гајшин” и за најоригиналнију јелку Клубу „Коста Шокица”.

Радна акција у Клубу „Коста Шокица”

Чланови Клуба „Коста Шокица”, самоиницијативно, су одржали радну акцију у дворишту свог клуба. У циљу улепшавања простора у ком бораве, очистили су помоћно двориште, које припада клубу. Акцији се одазвало, чак, седамнаест чланова клуба, који су заједничким снагама раскрчили коров из дворишта. Требало им је само два дана да од запушеног помоћног дворишта начине пријатан кутак за дружење, одмор и уживање. Посао је завршен на свеопште задовољство, а предах након напорног рада направљен је уз ручак и уз музику.

Након успешног обављеног посла дошли су до следећег закључка: „Пуно руку може све”, и „Само слога кућу гради”.

Културно-забавне секције клубова

Чланови клубова за стара и одрасла лица, поред спортских секција, имају прилику да узму учешће и у раду културно-забавних секција, које води организатор промотивних активности у клубовима Стеван Булић. Према сопственом избору, они се укључују у драмску, или литерарну секцију. Драмска секција се окупља сваког петка у Клубу „23. октобар” и у њу могу да се учлане корисници свих клубова. За председницу секције изабрана је Невена Пребирачевић. Такође, и литерарна

секција је на нивоу свих клубова, а састаје се први четвртак у месецу, у Клубу „Олга Петров”. Председница секције је професорица књижевности у пензији, Душица Кнежевић.

Поред наведених секција, Клуб „Иво Андрић”, једном месечно, негује традицију обележавања књижевног дана посвећеног одређеном писцу. Тако су јануар месец посветили нашем нобеловцу Иви Андрићу, док је децембар био посвећен Браниславу Нушићу.

Услуга неге корисника

Бригу о хигијени и неги корисника обављају неговатељице у домовима. Посао неговатељица је веома одговоран и цењен и представља један од најхуманијих занимања, јер поред пажње и бриге поклањају корисницима и разумевање, стрпљење и љубав. Оне воде рачуна о хигијени личног рубља и постељине корисника, а такође и пружају помоћ при одржавању личне хигијене, а уколико је потребно и помоћ при узимању оброка.

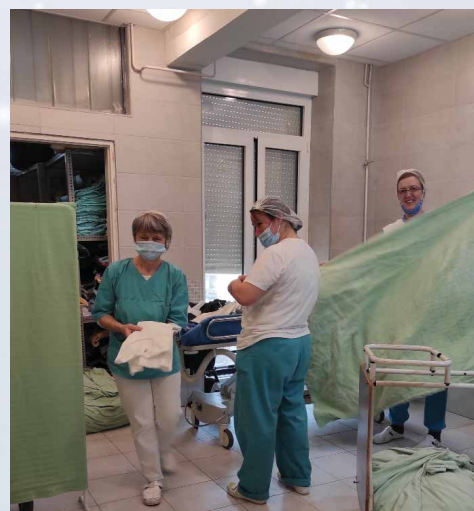
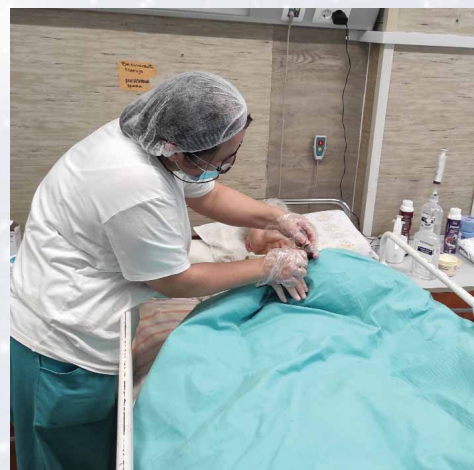
Опис посла неговатељице:

- спроводи општу негу и купање корисника услуга домског смештаја;
- помаже медицинској сестри-техничару у спровођењу специјалне неге корисника, као и при извођењу медицинско-техничких интервенција;
- одржава личну хигијену корисника и хигијену постеље и прибора корисника;
- врши замену личног и постељног рубља и гардеробе корисника;
- односи на прање и пеглање лични веш независних корисника и враћа га;
- учествује у подели оброка, припрема корисника за храњење у кревету, помаже при храњењу и храни кориснике;
- одржава тоалету усне дупље корисника и зубних протеза;
- изводи корисника у дневни боравак, у шетњу, или на терасу (у колицима, или у кревету);
- у одсуству медицинске сестре учествује у пратњи корисника на третмане (физикална терапија), до здравствене установе ради обављања лекарских прегледа, специјалистичких прегледа и спровођења дијагностичких процедура;
- обавештава медицинску сестру о примећеним променама код корисника;
- обавља и друге истоврсне послове у складу са својом стручном спремом, знањима и способностима.

Квалификације које су потребне за обављање овог посла су минимално II степен стручне спреме, или основна школа, као и обука за неговатеља.

Рад неговатељице организован је по сменама, а организацију и распоред рада пише главна сестра дома, којој и одговарају за свој рад.

У циљу побољшања квалитета услуге, Геронтолошки центар „Нови Сад“, ове године, акредитовао је програм за обуку будућих неговатеља код Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања. Назив програма је „Обука за неговатеља старијих особа у установама социјалне заштите“. Републички завод за социјалну заштиту је ову обуку сврстао у групу основних програма обуке на којој се стичу општа знања из области неге старијих особа.

ОЛГА ГРАЧКО И ДУШАН РАЈАЧИЋ

Љубав према плесу спојила је Олгу Грачко са Душаном Рајачићем пре 23. године. Корени љубави према плесу код Олге потичу још из најранијег детињства. Као девојчица, од неких три, четири године, уписала се у прву балетску новосадску школу у Краљевини Југославији. Водила ју је Јеврејка Магда Ковач све до рата, када је одведена у логор са малом ћерком. Потом је Олга ишла у балетску школу код госпође Поповић, па код госпође Дебељаков, па у државну школу. Била је балерина пионирског позоришта. Са својом групом наступала је до својих петнаест година. Међутим, због великог сиромаштва није могла да настави школовање, а потом се и удала и тако завршила каријеру. Након несрећног брака и развода, 1972. године вратила се својој првој љубави и почела да иде на плесне вечери у Месну заједницу, у Скојевској улици. Од тад није постојалао плесно место у граду у ком она није била. Страст према плесу одржала се цео живот и она јој је подарила још једну љубав, љубав партнера. „Нисам ни сањала да ће толико трајати. Планирамо сад и заједничку будућност, желимо да дођемо једног дана заједно у старачки дом и скупа да проживимо последње дане“, озарено прича Олга и наставља: „Нисам знала да постоје на свету тако добри људи, да тако двоје могу да се слажу, да се никад не посвађају. Да није ове пандемије, ми не би престали да плешемо.“

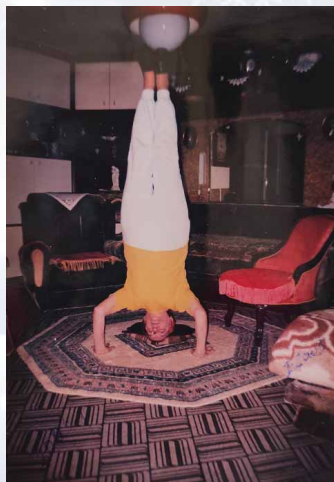
Када га је упознала имала је 65. година. Нису у браку, не живе заједно у истом стану, али се виде, бар, једном недељно, тако да нису стално заједно, али нису ни сами. Чују се телефоном два пута у току дана и причају о свему. Деле само лепе тренутке, за бриге не знају.

Највише воле да плешу енглески валцер, а прија им и аргентински танго. Константна жеља да се загрле док их музика носи причињава им велико задовољство и чини им живот лепшим. Имају много лепих успомена са плесних вечери. На пример, једне године су летовали у Паралији, у Грчкој и ишли су једне вечери на Грчко вече. Кад је музика засвирала танго, они су изашли на подијум и гости су мислили да су део програма. Након плеса добили су велик аплауз и од старане гостију и од стране професионалних плесача.

Ако питате Олгу да упореди младалачку љубав са садашњом, добијате одговор да је неупоредива, јер је садашња много лепша и јача. Младалачка јој је донела само бол, а сад ужива. „Никад нисмо преварили једног другог и, по мени, једино то и јесте права љубав. Ако волиш неког не требају ти авантуре“ - закључује Олга.

Након пријатног разговора у њеном ушуканом, топлим дому, Олга је изразила жељу да поручи читаоцима нешто за крај.

„Хтела бих да поручим, на крају, да људи могу да се воле и у старим годинама, да не мисле млади да је старост седамдесет година, то су године у којима се, након радног века, ужива. Живот је, заправо, леп и само је један, зато га треба знати живети. Треба избегавати свађе. Битно је само да је мир. Новац није битан, већ треба имати неког да му кажеш да га волиш, да га помилујеш, да га пољубиш, да му купиш неки скромни знак пажње повремено. Диван је осећај да неком припадаш. Деца те воле, али одлазе својим путем. Зато треба наћи особу поред које ниси усамљен, с којом се разумеш, да осећаш да си жив, да си вољен, јер бити вољен много значи, то продужава живот.“

ИН МЕМОРИАМ

СНЕЖАНА НИКОЛИЋ, корисница Дома Ново насеље

Снежана Николић вишегодишња је корисница Дома Ново насеље, а пре пензије радила је и као социјални радник Геронтолошког центра „Нови Сад“. Тешка здравствена ситуација која ју је задесила натерала је да у августу 2017.-е године смештај, негу и подршку потражи у установи у којој је провела свој радни век. Захваљујући свом великом креативном духу и умећу, Снежана је успела да од себе у којој борави направи прави мали рај. Своју уметничку нит открила је у Дому Ново насеље, уз подршку и помоћ радних терапеута дома. Управо та креативна црта дала је и смисао њеном животу у дому и учинила да пензионерске дане проведе квалитетно и задовољно. Она од обичних, свакодневних материјала ствара права мала уметничка дела. Приликом израде слика, украса за јелку и накита служи се природним материјалима, као што је шкољка, кукуруз, семенке од бундеве и сунцокрета, жито, коштице од кајсије, шљиве и другог воћа. Поред тога, Снежана је позната и по прављењу разних торбица и несесера од вишка платна, које јој се задеси под руком. Машина за шивење служи јој и за штепање постелјине, јоргана, чаршава и јастучница. Године 2018. њени радови у виду украса за јелку ношени су на такмичење под називом „Најбоље украшена новогодишња јелка“. Такмичење је организовао Геронтолошки центар „Зрењанин“ и право учешћа имали су сви корисници установа социјалне заштите, у Србији. Снежана је тад освојила прво место у држави, за најлепше и најкреативније украсе од природног материјала. Такође, ове године, у октобру месецу освојила је Признање Геронтолошког центра „Нови Сад“ за најлепшу уређену собу у Дому Ново насеље. Награде, које је освојила су заслуга за таленат, труд и велику љубав коју улаже у своје радове.

Снежана је прави пример свим пензионерима, јер њена дела поручују да живот и у трећем добу може, итекако, да буде богат, креативан и занимљив.

дипл. инг. **СВETИСЛАВ ШОРОЊА**, корисник Дома Ново насеље

дипл. инг. СВETИСЛАВ ШОРОЊА може се, са поносом, похвалити са бројним признањима, које је стекао за време свог радног стажа у ПТТ-у Нови Сад. Он је био директор ГПЦ-а (Главног поштанског центра) и као руководиоца једне велике радне јединице посветио се побољшању рада и продуктивности у оквиру своје фирме, а познат је био и по хуманизацији радног места. За свој рад и труд заслужно је и добио следеће награде:

22.12.1991. године, на Дан армије Југославије, тадашњи генерал ЈНА Андрија Биорчевић је Светиславу Шороњи уручио Захвалницу Југословенске народне армије за самопрегоран и одговоран рад у реализацији функционисања војнопоштанског саобраћаја у кризним подручјима и зони борбених дејстава од Кнежевца до Мирковца;

23.5.1988. године добио је награду Црвеног Крста и Заштите рада за хуманизацију радног простора. Захваљујући томе, у последњих 5. година његовог руковођења није било повреда на раду;

23.10. 1988. године Светислав Шороња добио је Октобарску награду Општине Лиман. Награду је добио, јер је успео да реализује функционисање директне поштанске везе између ГПЦ Нови Сад и неких европских земаља, у којима је живело и радило велики број наших држављана. То је представљало директну везу Војводине са Атином, Будимпештом, Бечом, Минхеном, Москвом, Лењинградом и Ротердамом. Овом организацијом је добијено да поштанске пошиљке стижу до примаоца за 3, 4 дана раније него када су те пошиљке усмераване преко Београда.

РАДМИЛА КАМЕНАРОВИЋ (корисница Дома Лиман),

првакиња Југославије у скакању падобраном

Рођена је 7.8.1938. године у малом бачванском селу Бегечу, где је, још као девојчица од неких дванаест година добила жељу да се вине у висине попут птице на небу. „Сунчан дан, небо плаво, трешње румене, а наше расположење у складу са природом. Тишину пролећног преподнева одједном ремети неки чудни звук, а потом се на небу појављује мала сребрна птица. Као да је осетила да има пригодну публику, почиње да изводи окрете и превртања. Касније сам сазнала да се то зову акробације, лупинзи... Мене већ тада није опчинила сама та сребрна птица. Ја сам у њој замишљала и видела човека, храброг, слободног, радозналост.“ – писала је Радмила о својим почецима у књизи „Ветерани, освајачи неба“.

Уписала је Гимназију „Јован Јовановић Змај“, али више ју је привлачио аероклуб од школе, те се учланила у Аероклуб „Херој Пинки“ пријавивши се за падобранску секцију код наставника Мише Стојановића. Допала јој се и обука за пилота, али пошто је трајала веома дуго, а Радмила је журила да што пре стигне „тамо горе“, одлучила се за падобранство. Курс се састојао из три дела: теоријски, који се одвијао у просторијама клуба, практични на тадашњем војном аеродрому у Новом Саду и спортски на Ченеју. Више њених другарица уписало обуку, а завршиле су само две. Иако је била ситне грађе, са својих четрдесет и нешто килограма и оделом и ципелама неколико броја већих није осећала страх. „Мени је то питање било чудно, јер сам се кретала међу људима великог искуства“, објашњавала је Радмила. Међутим, први скок, ипак, је био велики кошмар, јер је пре скока само једном летела. „Тада сам открила геометрију бачких њива, путеве, кривудање Дунава.“

Храбро је искорачила сама на крило авиона са падобраном од 15. килограма. „Секунде до отварања падобрана, једноставно, не постоје. Сећам се само предивне, беле, свилене куполе, која се забелела надомном и себе, како се њишем као клатно. Док сам се мешкољила и намештала у седећи положај на гуртнама, њихање се смирило и васиона је била моја! Лебдећи тако на сав глас сам певала.“ Међутим, еуфорија је нестала кад је ветар, онако лагану, почео да је носи далеко од аеродрома где је требала да слети и усмерио је ка бандери на аутобуској станици. Овде је дошла до изражаја њена вештина маневрисања конопцима и знање са обуке, те је захваљујући том прошла тик уз бандеру. Падобран је остао на бандери, а она се бацила у страну. Видевши је онако сићушну, запањени људи су узвикнули: „Та, то је девојчица!“

Касније су јој за групне скокове из „Јункерса“ и на ченејском аеродрому стављали вреће са песком у џеповима да не би поново одлетела.

О својим скоковима није смела да прича родитељима да их не би забринула. Због тога је увек морала да смишља изговоре када је одлазила на обуку. Истина се, ипак, открила када је добила позив за покрајинско такмичење, које се одржавало 55/56. године, у Оџацима. Такмичење се из дана у дан одлагало због „термике“ и Радмила је морала да каже родитељима истину, јер није могла више да смишља изговоре због изостанка од куће. Такмичење се успешно завршило за Радмилу и она је постала првакиња Војводине у скоку падобраном. Сутрадан се вратила кући, код оца, који ју је љутито избацио напоље. Ипак, понос због ћеркиног успеха је био јачи, што је посведочила Радмилина мама речима: „Ма, шта га слушаш! Ено га, на улици, свима чита новине и хвали се како му је ћерка првакиња Војводине у падобранству!“

Радмила је успела да оствари свој сан вољом и великом упорношћу, али, на жалост, брзо се завршио. Иако се ситуација у кући смирила, она је морала да напусти клуб и падобранство.

Уписала је студије Југословенске књижевности у Новом Саду, које је након треће године морала да напусти. Још једну своју љубав морала је да жртвује. На крају је завршила Правни факултет у Новом Саду, иако ју је књижевност више привлачила. Радмила је као саветник за финансије у Народној банци Србије. Поносна је мајка две ћерке.

2002. године Удружење пензионисаних војних летача и падобранаца Југославије објавило је књигу „Ветерани, освајачи неба“, која садржи и текст о Радмили Каменаровић.

2003. године, вођена својом љубављу према падобранском адреналину, прикључила се Секцији бораца, пилота и падобранаца „Ветерани“, у Новом Саду.

Аутор текста: др **Вера Поповић**, стоматолог

Хигијена уста и зуба

Превенција свих болести је хигијена. Хигијена уста и зуба је веома важна, како за очување здравља зуба, тако и за очување целокупног здравља. Обуку о хигијени уста и зуба деца добијају у оквиру породице, па се често сматра да је то довољно за цео живот, али када се јаве оболења онда тек схватамо да цео живот треба примати нове информације, и то најбоље од стручних лица. Потреба за хигијеном уста и зуба се током живота мења, јер се са годинама мења и стање зуба, као и читавог организма. Особе у старијим годинама природно имају смањено лучење пљувачке, што отежава и смањује самочишћење зуба, затим терапија лековима због других болести такође утиче на слузокожу уста која постаје још осетљивија на све надражаје, и повећано таложње зубног каменца такође отежава чишћење зуба. Како године живота пролазе, хигијени уста и зуба требало би посветити више времена као и средстава за одржавање хигијене. Основна средства за одржавање хигијене су: четкица за зубе (препоруча мека са вештачким влакнима), паста за зубе (по избору и индивидуалној потреби), конач за зубе, интерденталне четкице, чачкалице за зубе, раствори за испирање уста, гелови за негу десни.

Све обуке и препоруке о начину одржавања хигијене уста и зуба могу се радити у већим или мањим групама заинтересованих пацијената, али је наравно најбољи индивидуални савет, јер је он усмерен на конкретне потребе једне особе и даје циљани одговор на постојећи проблем. Наравно, да бисмо дошли до жељеног циља, здравих зуба и потпорног зубног апарата потребна је активност сваког пацијента. Савети нису довољни ако их пацијенти не спроводе. Када су савети и препоруке добре, а пацијенти истрајни у спровођењу истих, онда имамо пацијенте који се користе својим природним зубима до краја живота. Таквих пацијената на моју радост, у нашем дому, имамо у већем броју.

Аутор текста: ПЕРСИДА МАЛУЦКОВ- ликовни педагог у пензији, предавач у школици сликања клубова за старија и одрасла лица

МАРК ШАГАЛ (1887- 1985)

Марк Шагал се родио у малом белоруском граду Витебску. Сликао је неуморно читавог свог живота и био је плодан и разноврстан у ликовном стваралаштву. Бавио се свим сликарским техникама, а склоност је показивао још у детињству. Он није желео да мења свет, већ је једноставно стварао свој свет везујући га за успомене и сећања из свог детињства и града у коме је живео, сећање на љубав којом је био окружен од стране малих, обичних људи. Сликара жели да прикаже љубав према жени Бели, а касније и Вави и нежност према ћерки Иди. Сликао је лепоту људских осећања у малим и безначајним детаљима. Кретао се у авангардним круговима, а надахњују га кубизам и орфизам, али не припада ни једној групи.

Путовао је доста и боравио у више градова Француске. Дуго је и живео у Француској, али се пуна срца увек враћао у свој родни град.

ДВОСТРУКИ ПОРТРЕТ С ЧАШОМ ВИНА

Слика је настала у тренуцима велике среће коју сликар доживљава. Он је бескрајно заљубљен у жену и срећан. На слици приказује себе шетајући у околини Витебска. Марк је слику назвао „Рођендан“, а његова супруга „Свет који гори“. Слика је бескрајно топла и искрено показује најнежнија осећања сваког човека у најлепшим тренуцима живота.

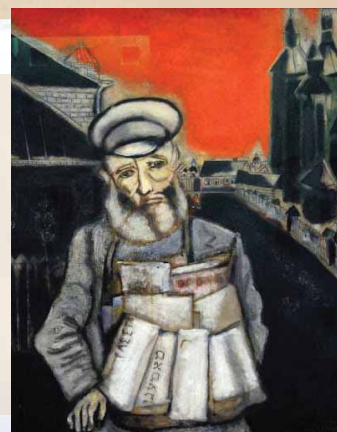

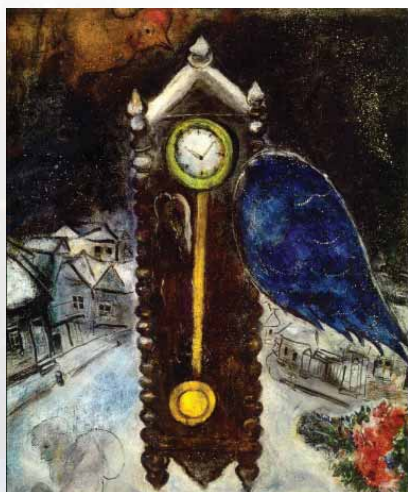
ВИОЛИНИСТА

Слика приказује искрено сећање на детињство кад је као мали дечак и сам свирао виолину, али је касније престао. Но сећања на њу и њему блиске људе и звуке овог инструмента остало је заувек. То се види у многим његовим сликама у којима се човек који свира приказује у најлепшем сећању. Инструмент је убедљиво добро приказан, али сликар гради слику низом детаља, који су пажљиво приказани- одећа, маске на лицима људи, инструмент и детаљи у амбиенту.

ПРОДАВАЦ НОВИНА

Слика има више скица где се појављује убедљиво, већ, рат. Но, на завршној слици сликар оставља речи „моја мајка“, „новине“ и „ватра“. Убедљиви детаљ је небо изнад продавца, јарко црвено и простор без људских фигура. Страхота пламена рата дочарава јарко црвена боја у углу слике, али људских фигура нема. Цео простор доминира сивим тоновима, који убедљиво дочаравају страхоте рата, тугу и страх обичног малог човека.

САТ С КЛАТНОМ И ПЛАВИМ КРИЛОМ

Сликара је више волео да приказује живот, а не свет, те је и ова слика прожета надреалистичком поетиком. Необични крилати сат виси над Витебском и одвлачи у себе заљубљене супружнике Марка и Белу, које вртлог времена не може да растави и уништи. Прожета једноставношћу и искреношћу слика је представљала једну од најлепших слика из стварности, које је створила људска рука. Француски песник Андре Малро је рекао: „Шагал може бити песник као Херонимус Бош, Пјер ди Козимо и многи други, али је пре свега мајстор колорита.”

СЕОСКИ ЖИВОТ

Слика после страхаота рата покушава да врати живот у стварност. Људи седе пред кућом, раде у пољу, играју, помажу настрадале. Овде обилује безброј малих детаља. Топлина коју изазива слика је искрена и стварна. Човек ту искрену радост и сам доживљава приказом на лицу главне личности обичног човека. То је и најлепша порука човечанству.

МОЈ ЖИВОТ, МОЈА ПРИЧА

Пише: ВАСИЛИЈА ЧОПИК, корисница Дома Лиман

Свако има своју судбину и пут којим иде. Мој пут је био више трновит, али био је и са меком травом зеленом и понеким цветићем. Дували су олујни ветрови са све четири стране, али ме ни један није сломио, а да не могу устати. Падала сам и устајала. Била сам храбра, издржљива и упорна, јер сам имала увек разлога зашто. Када сам доживела деведесет и трећу годину живота, постала сам немоћна и питала сам се ко ће ме дићи ако паднем, јер су моја деца удаљена у другим градовима. Решим да дођем у Геронтолошки центар „Нови Сад“, у Дом Лиман. То је једини пут где могу отићи и имати заштиту која ми је потребна, здравствену и другу... Тамо ћу мирно затворити моје очи.

Од моје судбине и мојих болесних костију и кичме не можеш побећи. Добро је то што овде има Здравствене службе, па су доктори и сестре увек ту да приђу у помоћ. У деведесет и петој години почела сам да падам и два пута су ме излечили. Трећи пут кад сам пала повредила сам јако и кичму, и ноге, и главу. Онесвестила сам се и изгубила сам памћење. Ту ми је помогло здравствено особље и мало, по мало вратили су ме у живот. Захвална сам свима који су ми пружили заштиту, а посебно физиотерапеуткињи, која ми је помогла да ходам уз колица и штап. Вратило се и моје памћење уз помоћ молитве Свевишњем Богу. Жао ми је само моје деце, јер сам им задала велику сикирацију. Моја ћерка ме је, тад, бодрила речима: „ Мама, све ће то проћи. Из своје коже се не може, а ни од своје судбине.” Син ме је тешио говорећи: „ Мама, ти си храбра, издржи још мало и ми ћемо доћи да те загрлимо, ја и моја сестра. Ми ћемо први доћи, а после сви деветоро колико нас имаш.” За сада се чујемо телефоном. То ми даје снагу и вољу у овој тешкој ситуацији. Остаје ми да се сада молим Богу и Исусу Христу за здравље моје деце, свих деветоро и за сву децу света.

АУТОР ТЕКСТА: ДРАГАН ЧУДИЋ, син корисника Дома Ново насеље Ивана Чудића

ПРЕДРАСУДА О СТАРАЧКИМ ДОМОВИМА

У годинама када се осећамо физички и ментално способни, када нисмо сами, без обзира на године старости, сама помен на „старачки дом“ у нама изазива одбаченост од породице и најмилијих.

Са 79 година, мој отац Иван, здрав интелектуалац, остаде без своје сапутнице. Мајка нам је умрла, раније него што смо очекивали. Сво троје Иванове деце понудише оцу да дође код њих, јер су били добро ситуирани и било је места за оца, који је заслужио, много више него бриге о оцу у старости. Иван није хтео ни да чује. Обилазио је ћерку у Црној Гори једном годишње, по месец дана и мене у Сремској Митровици, такође, а старији син му је био у комшилуку и по два, три пута дневно обилазио оца. Тешко се навикавао Иван без своје Живане, али из удобног стана није хтео. Био је задовољан свакодневним контактима са својом децом и осећао се способан за самосталан живот.

Једном приликом Иван оде у посету свом ратном другу у дом за старе на Лиману. Чим се вратио у стан, све нас је назвао и са дозом несимпатичности се чудило како један генерал живи у дому за старе поред сина из Новог Сада. Сви смо га подржали и поновили да се то њему не може десити, јер има нас троје. После пар обилазака свог пријатеља у дому, отац је почео да мења мишљење. Причао нам је да му друг има леп апартман, одличну негу, квалитетну храну, поштовање од свих запослених и, што је најважније, има друштво. Од како је мајка умрла, отац је једноставно остао сам већи део дана и године.

У септембру 2013. године, када му је ћерка дошла у посету на петнаестак дана, отац позва нас, своја два сина, на разговор. Скупио сво троје деце и почео причу о томе да би искрено желео да иде у Дом „Лиман“. Нас троје покушавамо да га одвратимо од те идеје, позивајући га да дође код нас. Међутим, отац је упоран. Предлаже нам да одмах кренемо у дом и погледамо шта он то жели и какви су услови живота у дому. Предходно је договорио састанак са управницом дома др. Горданом. Примила нас је управница срдечно, али и сама у чуду. Први пут, у својој каријери, је доживела да је један старији човек убеђивао своју децу да га пуне у дом. Обично је то сасвим супротно. Показала нам је апартман, ресторан, амбуланту и све остале друштвене просторије. Отац је током обиласка све коментарисао са одушевљењем.

Првог новембра отац је већ био у свом лепом апарману, са великом терасом и погледом на Дунав. Цена услуге дома је, за нашег оца, била приступачна, пошто му је пензија била већа, па је имао и за добар џепарац, па чак и штедњу. Близина кеја и шеталишта му је посебно одговарала, јер је навикао на дуге шетње. За дружење је имао поред више ратних другова и нове познанике. Једноставно, дан му је био испуњен, за разлику од самоће у стану. Обилазили смо често оца и приметили позитивну промену расположења. У стан је одлазио само када би му ћерка из Црне Горе долазила на две седмице. По речима сестре, брат и ја смо закључили да је отац, већ после десетак дана, једва чекао да се врати у дом. Задовољство животом у дому је било неочекивано, посебно из разлога што је отац навикао на другачији живот. Никада се отац није пожалио на било шта, за време боравка у Дому „Лиман“.

Деведесети рођендан прославио је са својим друштвом и децом. Била је то права „журка“. Догађај о којем су дуго причали у дому.

У зиму 2019. године отац је осетио проблеме са ходањем. Лева нога га је „издавала“, па није излазио у шетњу ван дома. Убрзо је пожелео и да иде у стационар, што су му и удовољили. Међутим смештај у стационару је био вишекревени, са непокретним пацијентима, па је то максимално умањило конфор и неповољно утицало на навике очеве. Ћутао је и трпио. Ми, његови синови, смо то приметили и распитали се о могућности премештаја у конфорнији стационар Дома за старе на Новом насељу, исте установе Геронтолошки центар „Нови Сад“. Два дана пре пандемије, успели смо пребацити оца у Дом „Ново насеље“. Доби отац предиван апартман за две особе, па убрзо и једнокреветни. Услови као у луксузном хотелу, са целодневном бригом домаћице, здравственог особља, стоматолога, психолога, педикира и лепом библиотеком. Храна веома квалитетна, а хигијена беспрекорна. Што је најважније, пажња свог особља је изузетна. Лекар и стоматолог их обилазе често. Педикир по позиву. Невероватан је однос саме управнице дома, госпође Анђе, која са несебичном љубави, према свим корисницима, поступа као према својим родитељима. Познаје све њихове проблеме и потребе. Организује живот у дому, тако да се корисници осећају као код своје куће и код својих најближих.

Уз велику захвалност запосленима у оба дома Геронтолошког центра „Нови Сад“, желео сам да разбијем предрасуду о домовима за стара лица. Мој отац је задовољан деведесетшестогодишњак. Надам се да ћемо стоти рођендан прославити са поштованом госпођом Анђом и њеним сарадницима.

**ЉУБИЦА ВУКОВ МИХАЈИЛО
МЕСЕЧЕВА ЉУЉАШКА**

У сунцокрет
сам те сакрила.
У хиљаду капи
језера и мора.

У току реке
осећања улила...
Пловила,
на јастуцима облака.
Очију сјај
међу звезде уплела...

Месец ми
љуљашку нуди
да се у сну
до јаве спустим
низ степенице снова полако...

Главу, на руку отисака твог пољупца
стављам,
топим и блажена се будим...

СОФИЈА ВЕЋКАЛОВ

РАДОСТ

Она мала нежност,
она тиха благод
у твојим очима
била је велика радост
за моје старачко срце
недоступно речима.

Не дам јој да избледи.
Разгрћем маглу
да је видим
молим заборавност
да ме поштеди,
па се постидим.

Али радост вреди!

МАРИНКО ЧАВАР

ЧЕЖЊА

Имам сина, неће да се жени,
па ни снајку да унуче роди.
Дал помисли како ли је мени,
дал самоћа у старости годи.

Гледам комшу преко пута зграде,
на тераси с унуцима седи
сав озарен, Бог му срећу даде,
три унука, живети му вреди.

Змај Јовином, кад увече шетам
и Дунавском до Дунавског кеја
унучади туђих се нагледам,
наслушам се и плача и смеха.

Једне ноћи санак сам уснио,
пуна кућа унучади беше,
од среће сам плакао и пио.
Они мисле треба да ме теше.

Дирнула ме та дечија геста,
мирним гласом свима се обратих:
„У мом срцу сви имате места!“
Санак прође, у јаву се вратих.

Сунце јутром кроз прозор ме буди,
песма птица у крошњи дрвећа,
болна чежња у срцу ми руди
сваким даном све већа и већа.

И гитара спава за регалом,
до скоро је узимана чешће,
преправљена неким тужним валом,
к'о да цвили све жешће и жешће.

СМИЉАНА СТОЛЕСКА

корисница Дома Лиман

Две године сам у Дому Лиман и добро ми је овде. Бубрежни сам болесник, па треба да имам и посебан јеловник. Приклонила сам се колективу и немам никаквих проблема. Имам топлу собу, имам лекара кад ми треба... Имамо сву могућу услугу.

СЛОБОДАН ЛУКИЋ

корисник Дома Ново насеље

Овде је храна добра, доста се добија. Људи су сви врло љубазни, добро раде, одговарају свом послу. Све овде добро функционише. Мењао бих једино квалитет хране, а количина је добра.

МЛАДЕН НЕШИЋ

корисник Дома Футог

У Дому Футог сам већ дуже време и добро је овде. Особље је добро, имамо разне активности, попут музичких програма, секција, квиза Слагалица. Ружица Вукић јако то добро организује. Ту су и Нада и Гоца, наши радни терапеути, које бих похвалио. Трудим се да будем користан, носим пошту, новине, помажем запосленима... У суштини, свиме сам задовољан и немам ни једну примедбу.

